

Työvaliokunnan kokous 2011-2

Aika: 17.3.2011 klo 12-14:15

Paikka: Videoneuvottelu, etäyhteydet

Osallistujat:

Mirja Iivonen (pj.)

Tua Hindersson-Söderholm

Päivi Kytömäki (poistui 13:54)

Vuokko Palonen

Susanna Parikka

Jarmo Saarti

Janika Asplund (siht.)

1. Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Puheenjohtaja Mirja Iivonen avasi kokouksen klo 12:00. Todettiin kaikki läsnä oleviksi. Kokous toteutettiin videoneuvotteluna.

2. Edellisen kokouksen muistio

Tarkistettiin 3.2.2011 pidetyn kokouksen muistio. Muistioon ei tullut korjattavaa.

Muistio on luettavissa verkossa osoitteessa

http://www.kansalliskirjasto.fi/attachments/5kYC6FGjI/5wetQ8aln/Files/CurrentFile/SYN_tyovaliokunta_muistio1_2011.pdf

3. Kirjastojen toiminnan arviointi- ja vaikuttavuusmittaristo

Neuvoston toimintasuunnitelman mukaan neuvosto tulee vuonna 2011 tekemään ehdotuksia siitä, miten arviointi- ja vaikuttavuusmittaristoa voidaan hyödyntää.

Susanna Parikka, Päivi Kytömäki ja Jarmo Saarti kuuluvat Kansalliskirjaston kirjastotoiminnan vaikuttavuuden arviointiryhmään. Arviointiryhmän toiveena on, että sektoreittain saataisiin tukea arviointiryhmän työhön. Työvaliokunnan palautetta voidaan hankkia myös nopealla kyselyllä jäsenille ilman aikaa vievää kokousmenettelyä. Työvaliokunnalta toivottiin kannanottoa sekä terminologisiiin että vaikuttavuuden arviointimenetelmiä koskeviin kysymyksiin. Palautetta

toivottiin arviointiryhmälle 8.4. mennessä. Päätettiin, että Susanna Parikka lähettää kyselyn työvaliokunnalle.

Linkki [toiminnan arviointi- ja vaikuttavuusmittaristoon](#) lisätään Suomen yliopistokirjastojen neuvoston verkkosivuille. Yliopistokirjastoilta kysytään, mitä tilastolukuja ne käyttävät neuvotteluissa yliopistojen johdon kanssa. Sovittiin, että yhteistyösihteeri kysyy asiaa kirjastoilta ennen toukokuuta.

4. Kokoelma- ja kaukopalvelupolitiikka

Neuvoston toimintasuunnitelmaan sisältyy isojen e-lehtipakettien sisällön arviointi. Työvaliokunnan tehtävänä on valmistella asiaa.

Vuonna 2011 käydään neuvotteluja isojen lehtipakettien uusinoista. FinELib järjesti keskustelutilaisuuden suurten lehtipakettien neuvotteluista ke 16.3.2011. Tilaisuuteen osallistuivat työvaliokunnasta Päivi Kytömäki ja Tua Hindersson-Söderholm.

Työvaliokunta päätti, että isojen e-lehtipakettien sisällön arviointi aloitetaan tarkastelemalla Elsevierin Science Direct –paketin vähän käytettyjä lehtiä. Todettiin että tilastojen valossa ko. lehtipaketissa on paljon sellaisia lehtiä, jotka ovat vähäisellä käytöllä. Sovittiin, että Mirja on yhteyksissä FinELibin Arja Tuuliniemeen ja pyytää listauksen SD:n koko Suomen tasolla vähän käytetyistä lehdistä ryhmiteltynä sen mukaan, onko latauksia 0, 1-9, 10-29 tai 30-99. Yliopistokirjastoja pyydetään arvioimaan näitä lehtiä oman yliopistonsa näkökulmasta ja arvioimaan, olisiko jokin Elsevierin tarjoamista aihealueista suljettavissa oman kirjaston tilauksesta pois. Tämän lisäksi kirjastoja pyydetään tarkastelemaan koko maata koskevan datan rinnalla vähän käytettyjä lehtiä oman yliopiston käyttötietojen valossa ryhmiteltynä lehdet sen mukaan, onko latauksia 0, 1-9 tai 10-29 ja harkitsemaan myös tällä perusteella, olisiko jokin osa Science Directin aineistoa suljettavissa pois oman kirjaston tilauksesta. Kirjastoista kerättävä aineisto luovutetaan Elsevierin kanssa neuvotteluja käyville. Todettiin, että käyttöluvut ovat tärkeitä ja perusteltuja lehtipakettien neuvotteluissa. Isojen lehtipakettien käytön kartoittaminen on perusteltua myös yliopiston johdon kanssa käytävien neuvottelujen takia.

Kaukopalvelupolitiikan tarkasteluun liittyen odotetaan Linnea2-konsortion piirissä tehtävän kaukopalvelua koskevan selvityksen tuloksia. Lassi Lagerin lähettämä kaukopalvelua koskeva kysely on lähetetty kirjastoille. Kyselyn tuloksia käsitellään Linnea2-konsortion kokouksessa Oulussa huhtikuussa.

5. Tulevaisuuden tekniikat ja kirjastojärjestelmä

Toimintasuunnitelmassa pidetään tärkeänä, että yliopistokirjastojen pitää olla mukana uuden kirjastojärjestelmän hankintaan liittyvissä vaativuusmäärittelyissä.

Sinikka Luokkasen (Amk-konsortio) kutsusta Amk- ja Linnea2-konsortioiden sekä SYNin puheenjohtajat kokoontuivat 3.3.2011. He päättivät esittää, että konsortiot kevään vuosikokouksissaan päättävät yhteisen valmisteluryhmän perustamisesta ja nimeävät siihen edustajat. Uuden kirjastojärjestelmän valmisteluryhmän tehtävänä on

- Uuden kirjastojärjestelmän toiminnallisuuksien ja mahdollisuuksien kartoitus ja kuvaus
- Eri vaihtoehtojen selvitys
- Kustannusrakenteen selvitys sekä hankinnan että ylläpidon osalta
- Tehdä aikatauluehdotus
- Valmistella ja esittää prosessin aikana mahdollisesti tarvittavat muut päätökset konsortiolle, Kansalliskirjastolle ja Opetus- ja kulttuuriministeriölle
- Valmistella päätösesitys osallistujaorganisaatiolle nykyisten konsortioiden kautta

Uuden kirjastojärjestelmän valmisteluryhmän kokoonpanon tulisi olla mahdollisimman monipuolinen. Puheenjohtajien esitys on, että siihen kuuluisi:

- AMK-kirjastoista 2 edustajaa
- Yliopistokirjastoista 2 edustajaa
- Erikoiskirjastoista 1 edustaja
- Korkeakoulujen yhteisistä kirjastoista 1 edustaja
- Työryhmä voisi itse pyytää edustajia yleisten kirjastojen sektorilta, mikäli siellä on kiinnostusta.
- Kansalliskirjastosta Tommi Jauhiainen ja Nina Hyvönen

Vuokko Palonen kertoi että Linnea2 ohjausryhmällä on ma 21.3. kokous, jossa käsitellään yllämainittua esitystä ja valmisteluryhmän kokoonpanoa.

Keskusteltiin siitä, minkälaista evästystä yliopistokirjastojen tulisi työryhmälle antaa ja miten varmistetaan yliopistokirjastojen asiantuntemuksen esiintulo vaatavuusmäärittelyjä tehtäessä. Todettiin, että valmisteluvaiheessa tarvitaan sekä johtajien että asiantuntijoiden näkemystä. Asiantuntijoiden näkemys voisi tulla esiin Linnea-työryhmien kautta. Työryhmiä ollaan uudistamassa vuoden 2012 alusta lähtien.

6. Katsaus muihin toimitasuunnitelmassa mainittuihin asioihin

6.1 Julkaisurekisterit, julkaisuarkistot ja julkaisujen arviointi

- JURE-ohjausryhmän seuraava kokous on 5.4.
- –ISI:n ja Scopusin metatietojen käyttö julkaisurekistereissä ja –arkistoissa (Paula Mikkosen viestit 8.3.2011)
  - 1) Thomson Reutersin kanssa kaudelle 2011 - 2013 solmitun ISI WoS -sopimuksen mukaan ISI:n tilaajaorganisaatiot voivat käyttää

organisaation omien julkaisujen ISI WoS -metatietoja omissa julkaisuarkistoissaan sekä kansallisissa julkaisurekistereissä. Julkaisuja koskevat metatiedot on haettavissa ISI:n WebServices-palvelun kautta.

2) Elsevierin kanssa kaudelle 2010 - 2011 solmitun Scopus -sopimuksen mukaan aineiston tilaajaorganisaatiot voivat käyttää Scopusin metatietoja omissa kirjastojärjestelmissään ja julkaisuarkistoissaan. Sopimus ei kata Scopus-metadatan käyttöä organisaatioiden julkaisurekistereissä ja CRIS-järjestelmissä. Käyttöoikeuden laajentamisesta myös julkaisurekistereihin ja CRIS-järjestelmiin neuvotellaan kuluvan vuoden aikana sopimuksen uusimisen yhteydessä.

- Mirja Iivonen on saanut OKM:ltä kutsun RAKETTI-hankkeen pelisääntöryhmän jäseneksi.

6.2 Kansainvälistymisen tukeminen

Kysely yliopistokirjastojen kansainvälisistä kontakteista on suunnitteilla, mutta se toteutetaan myöhemmin tänä vuonna.

6.3 Viestinnän kehittäminen

- Neuvoston verkkosivuja on päivitetty ja päivitystyö jatkuu
- Blogin perustaminen on työn alla. Aiheita on haravoitu ja teknistä toteutusta suunnitellaan. Ensimmäisen jutun kirjoittaa puheenjohtaja aiheella tietopääoma ja inhimillinen pääoma. Kustakin yliopistokirjastosta pyydetään blogikirjoitus n. 2 kertaa vuodessa ajankohtaisesta aiheesta. Yhteistyösihteeri keräsi kokouksessa ehdotetut aiheet ylös.
- Kyselyn sosiaalisen median käytöstä viestinnän tukena yliopistokirjastoissa kyselyrunko on valmis. Kysely toteutetaan e-lomakkeena, joka on lähdössä maaliskuussa liikkeelle. Sihteeri on lähettänyt kyselyn vielä kommenttikierrokselle työvaliokunnan jäsenille ja kyselyä kommentoi myös Jyväskylän yliopiston sosiaalisen median benchmarkkausryhmä.

6.4 Tutkimuksen tuki

Tutkimuksen tuen verkostolle nimetty oma ohjausryhmä. Neuvoston kokouksessa useat neuvoston jäsenet ilmaisivat kiinnostuksensa olla mukana verkostossa.

6.5 Strategiatyön käynnistäminen

Strategiatyö on käynnistetty neuvoston kokouksessa 18.2.2011. Strategiatyötä varten on asetettu oma ryhmä, jota ei vielä ole kutsuttu koolle. Yhteistyösihteeri on laatinut koosteen neuvoston kokouksen ryhmätöiden perusteella strategiaryhmän käyttöön. Selvitetään, voisiko strategiaryhmä kokoontua Oulussa Linnea2-kokouksen yhteydessä. Muuten pyritään järjestämään ryhmän kokoontumisia verkkokokouksina.

6.6 Opetuksen ja oppimisen tuki

Yhteistyösihteeri on lähettänyt yliopistokirjastoille kyselyn, onko yliopistoissa kartoitettu valmistuneiden käsityksiä siitä, kuinka paljon yliopistossa opiskelu on kehittänyt valmistuneiden tiedonhankintataitoja. Esimerkkinä on lähetetty Tampereen yliopistossa tehdyn selvityksen tulokset (liitteenä).

Sovittiin, että seuraavassa työvaliokunnan toukokuun kokouksessa pohditaan IL-työryhmän toiminnan jäntevoittamisestä. Laaditaan kysely yliopistokirjastoille, miten IL suositus ja opetukset on toteutettu yliopistokirjastoissa. Neuvosto on tehnyt suosituksen vuonna 2006 <http://www.helsinki.fi/infolukutaito/ILopetus/IL-OPS.html>. Kysely toteutetaan touko-kesäkuussa. IL-opetuksen toteutumisesta ja tuloksista yliopistoissa raportoidaan lehdissä.

6.7 Mentoroinnin ja vertaistuen merkitys kirjastojen johtamisessa

Yliopistokirjastojen varajohtajille on perustettu oma foorumi. Foorumin kutsuu koolle Helena Hämynen Itä-Suomen yliopiston kirjastosta. Sihteeri on kartoittanut yliopistokirjastojen varajohtajien nimet ja lähettänyt sähköpostiosoitteet Helena Hämyselle. Foorumin tavoitteena on tarjota vertaistukea ja hyödyttää varajohtajia hyvien käytäntöjen jakamisessa. Seurataan varajohtajien foorumin toimintaa.

7. Seuraava kokous

Seuraavan kokouksen ajankohta muuttuu. Uusi kokousaika vahvistetaan sähköpostitse. Yhteistyösihteeri tiedottaa teknisille yhteyshenkilöille muutoksesta.

8. Muut asiat

8.1 Tietohuoltokomitean jäsenmaksu

SYN on ilmoittautunut vuonna 2010 mukaan Tietohuoltokomiteaan. Tällöin on jäänyt epäselväksi, milloin ja millaisia kustannuksia neuvostolle mahdollisesti tulee. Tietohuoltokomiteassa SYNiä edustaa Vuokko Palonen, jolle on tullut SYNille osoitettu 600 euron jäsenmaksu. Päätettiin, että puheenjohtaja tiedustelee Kansalliskirjastolta, voiko se oman roolinsa perusteella ottaa vastatakseen myös SYNin jäsenmaksun ja jos tämä ei ole mahdollista, jäsenmaksu jaetaan tasan kirjastojen kesken. Päätös vahvistetaan neuvoston kokouksessa toukokuussa Turussa.

9. Ilmoitusasiat

Ilmoitusasioita ei ollut.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14:15.